Критеријуми и елементи оцењивања у настави

Предмет: Слободне наставне активности (Цртање, сликање и вајање; Моја животна средина; Уметност)
Разред: од V до VIII разреда основне школе

Полазна основа за израду :

- **Правилник о стандардима квалитета рада установе** Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 14/2018 од 02.08.2018. године – **Друга област** и
- **ПРАВИЛНИК О ОЦЕЊИВАЊУ УЧЕНИКА У ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ** ("Сл. гласник РС", бр. 34/2019, 59/2020 и 81/2020)

<u>Опште напомене о примени критеријума, обавештавању и динамици оцењивања:</u>

- Слободне наставне активности (СНА) реализују се са једним часом недељно. Ученик их бира са листе коју школа нуди на почетку школске године. Оцењују се описно – оценама истиче се, добар и задовољава – и оцена не утиче на општи успех ученика.
- Критеријуме на почетку школске године утврђује и усклађује стручно веће, а усваја педагошки колегијум (чл. 6 Правилника о оцењивању). Тачка о изради/ревизији критеријума уноси се у записник стручног већа и педагошког колегијума. Критеријуми су саставни део годишњег плана рада школе и објављују се на званичној интернет страници школе.
- Наведене теме и исходи су оријентациони оквир; пре усвајања их је потребно усагласити са важећим програмом наставе и учења за дату активност и разред.
- Ученици се са критеријумима упознају на првом часу, а родитељи/законски заступници на родитељском састанку, преко одељенског старешине и на сајту школе. Обавештење се евидентира у дневнику рада.
- Оцењивање је јавно, континуирано и образложено; уз сваку оцену ученик добија повратну информацију о постигнућу и даљем напредовању.

- С обзиром на недељни фонд од једног часа, ученик се оцењује најмање два пута у полугодишту. Распоред провера и вредновања продуката планира се у оперативном плану наставника.
- Код ликовних и уметничких активности не оцењује се таленат, већ разумевање садржаја, примена техника, ангажовање, самосталност и напредак у односу на почетни ниво.
- Ученици са сметњама у развоју и ученици којима је потребна додатна подршка оцењују се у складу са прилагођеним циљевима и исходима (ИОП), уз уважавање индивидуалног напредовања.

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ И ВАЈАЊЕ (5. и 6. разред)

Наставник: Сања Велемир Групе: 5-1 (23), 5-2 (23), 6-1 (13), 6-2 (16) – укупно 75 ученика

Теме (усагласити са важећим програмом): 5. разред: ликовни језик (линија, облик, боја, текстура); цртачке технике; сликарске технике (акварел, темпера, колаж); вајање у меким материјалима (глина, пластелин, папир-маше); уметничка дела и наслеђе. 6. разред: композиција и ритам; светло и сенка, перспектива; комбиноване и дигиталне технике; рељеф и скулптура у простору; уметност у окружењу (споменици, мурали, дизајн).

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ И ВАЈАЊЕ (5. И 6. РАЗРЕД)		
Област	**Оцена**	**Критеријуми**
ЗНАЊА Очекује се да ученик: разликује и именује основне елементе ликовног језика (линија, облик, боја, текстура, простор)	Истиче се	Тачно користи ликовне појмове и објашњава их на свом и туђем раду.
	Добар	Препознаје и именује елементе уз мању помоћ.
	Задовољава	Уз помоћ препознаје неке елементе (линија, боја).
ЗНАЊА Очекује се да ученик: разликује технике цртања, сликања и вајања и материјале за њих	Истиче се	Самостално бира технику и материјал у складу са идејом и образлаже избор.
	Добар	Разликује технике и материјале уз мању помоћ.
	Задовољава	Уз помоћ препознаје технику и материјал.
ЗНАЊА Очекује се да ученик: препозна уметничка дела, ауторе и споменике културе обрађене на	Истиче се	Описује и упоређује дела, наводи ауторе и повезује дело са својим радом.
	Добар	Препознаје дела и наводи неке ауторе.
	Задовољава	Уз помоћ препознаје дело на репродукцији.

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ И ВАЈАЊЕ (5. И 6. РАЗРЕД)		
Област	**Оцена**	**Критеријуми**
часовима		
ВЕШТИНЕ Очекује се да ученик: примени технике цртања, сликања и вајања у сопственом раду	Истиче се	Самостално и доследно примењује технику; рад је довршен, промишљен и оригиналан.
	Добар	Примењује технику уз мању помоћ; рад је довршен.
	Задовољава	Технику примењује уз помоћ; рад је делимично довршен.
ВЕШТИНЕ Очекује се да ученик: изрази идеју, доживљај или запажање ликовним средствима	Истиче се	Изражава идеју на оригиналан начин и самостално је образлаже.
	Добар	Изражава идеју уз подстицај.
	Задовољава	Изражава идеју уз вођење наставника.
ВЕШТИНЕ Очекује се да ученик: користи прибор и материјал безбедно и рационално, одржава радни простор	Истиче се	Доследно, самостално и економично.
	Добар	Углавном самостално.
	Задовољава	Уз подсећање наставника.
СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ Очекује се да ученик: вреднује свој и туђи рад користећи договорене критеријуме	Истиче се	Аргументовано вреднује радове и даје конструктивне предлоге.
	Добар	Вреднује радове уз мању помоћ.
	Задовољава	Изражава утисак о раду уз вођење.
СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ Очекује се да ученик: сарађује у групи и поштује туђи рад и уметничко наслеђе	Истиче се	Активно доприноси групи и показује поштовање према раду и наслеђу.
	Добар	Сарађује и показује поштовање.
	Задовољава	Сарађује и показује поштовање уз подстицај.
СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ Очекује се да ученик: показује истрајност и напредак у раду	Истиче се	Ради истрајно, усавршава рад и показује видљив напредак.
	Добар	Ради истрајно уз подстицај.
	Задовољава	Ангажовање је повремено; напредак је делимичан.
Пројекат у настави (показатељ 2.3.6): „Школска галерија“ **Циљ:** Представљање ученичких радова и развијање естетских компетенција.		

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ И ВАЈАЊЕ (5. И 6. РАЗРЕД)		
Област	**Оцена**	**Критеријуми**
Очекивани исходи: Ученик примењује технике, бира радове за изложбу и образлаже свој избор. **Начин реализације:** Избор радова, израда легенди, постављање изложбе у холу школе (нпр. за Дан школе); у 6. разреду – израда заједничког мурала или рељефа. **Динамика:** током године, изложба у другом полугодишту **Партнери и места реализације:** библиотека, локални дом културе, родитељи **Избор ученика (показатељ 2.5.4):** Ученик бира технику, мотив и рад који излаже; бира да ли ради самостално или у пару.		

МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА (7. и 8. разред)

Наставник: Верица Савин Групе: 7-1 (14), 8-1 (15) – укупно 29 ученика

Теме (усагласити са важећим програмом): Животна средина и квалитет живота; загађење ваздуха, воде и земљишта; отпад, рециклажа и поновна употреба; вода и енергија – рационално коришћење; биодиверзитет у мом крају; климатске промене; одрживи развој и одговорно потрошачко понашање; еколошки активизам у локалној заједници.

МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА (7. И 8. РАЗРЕД)		
Област	**Оцена**	**Критеријуми**
ЗНАЊА Очекује се да ученик: објасни појам животне средине и повезаност њених делова	Истиче се	Објашњава појмове и повезаност природних и друштвених чинилаца уз примере из свог места.
	Добар	Објашњава појмове уз мању помоћ.
	Задовољава	Уз помоћ наводи делове животне средине.
ЗНАЊА Очекује се да ученик: наведе изворе загађења и последице по здравље и природу	Истиче се	Анализира изворе и последице и предлаже мере заштите.
	Добар	Наводи изворе и последице.
	Задовољава	Уз помоћ наводи неки извор загађења.
ЗНАЊА Очекује се да ученик: објасни појам одрживог развоја и	Истиче се	Објашњава појмове и повезује их са свакодневним понашањем.
	Добар	Објашњава појмове уз мању помоћ.
	Задовољава	Уз помоћ препознаје појмове.

МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА (7. И 8. РАЗРЕД)		
Област	**Оцена**	**Критеријуми**
климатских промена		
ВЕШТИНЕ Очекује се да ученик: истражи стање животне средине у свом окружењу (посматрање, мерење, анкета, фотографија)	Истиче се	Самостално планира и спроводи истраживање, бележи и тумачи податке.
	Добар	Спроводи истраживање по датим упутствима.
	Задовољава	Учествује у истраживању уз помоћ.
ВЕШТИНЕ Очекује се да ученик: прикаже и представи резултате (табела, графикон, плакат, презентација)	Истиче се	Јасно и прегледно приказује и самостално образлаже резултате.
	Добар	Приказује резултате уз мању помоћ.
	Задовољава	Приказује резултате уз вођење.
ВЕШТИНЕ Очекује се да ученик: користи изворе информација и критички их процењује	Истиче се	Користи више извора и проверава њихову поузданост.
	Добар	Користи изворе уз мању помоћ.
	Задовољава	Користи изворе уз помоћ.
СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ Очекује се да ученик: показује одговоран однос према природи и ресурсима у свакодневном животу	Истиче се	Доследно и самоиницијативно (разврставање отпада, штедња воде и енергије).
	Добар	Углавном показује одговоран однос.
	Задовољава	Одговоран однос показује уз подсећање.
СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ Очекује се да ученик: учествује у акцијама заштите животне средине у школи и заједници	Истиче се	Иницира и организује акције, подстиче друге.
	Добар	Активно учествује у акцијама.
	Задовољава	Учествује уз подстицај.
Пројекат у настави (показатељ 2.3.6): „Еко-мапа мог места“ **Циљ:** Истраживање стања животне средине у месту и покретање акције за њено унапређење. **Очекивани исходи:** Ученик истражује, приказује резултате и учествује у акцији у заједници. **Начин реализације:** Мапирање зелених површина, дивљих депонија и извора загађења; анкета међу мештанима; израда мапе и предлога		

МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА (7. И 8. РАЗРЕД)		
Област	**Оцена**	**Критеријуми**
мера; акција чишћења или садње. **Динамика:** март–мај (уз Дан планете Земље и Светски дан заштите животне средине) **Партнери и места реализације:** месна заједница, комунално предузеће, еколошка удружења, наставник биологије и географије **Избор ученика (показатељ 2.5.4):** Ученик бира подтему (вода, ваздух, отпад, зеленило), улогу у тиму и облик представљања.		

УМЕТНОСТ (7. и 8. разред)

Наставник: Сања Велемир Групе: 7-2 (18), 8-2 (18) – укупно 36 ученика

Теме (усагласити са важећим програмом): Уметност као начин изражавања и комуникације; видови уметности (ликовна, музичка, филмска, позоришна, примењена уметност и дизајн); повезаност уметности; уметност и медији; културно наслеђе и уметност у мом окружењу; стваралачки пројекат.

УМЕТНОСТ (7. И 8. РАЗРЕД)		
Област	**Оцена**	**Критеријуми**
ЗНАЊА Очекује се да ученик: разликује видове уметности и њихова изражајна средства	Истиче се	Објашњава и упоређује изражајна средства различитих уметности уз примере.
	Добар	Разликује видове уметности и наводи изражајна средства.
	Задовољава	Уз помоћ препознаје вид уметности.
ЗНАЊА Очекује се да ученик: препозна значајна уметничка дела и ауторе обрађене на часовима	Истиче се	Анализира дела, наводи ауторе и контекст настанка.
	Добар	Препознаје дела и наводи ауторе.
	Задовољава	Уз помоћ препознаје дело.
ЗНАЊА Очекује се да ученик: објасни повезаност уметности, медија и свакодневног живота	Истиче се	Објашњава повезаност и наводи савремене примере (реклама, дизајн, филм).
	Добар	Наводи примере уз мању помоћ.
	Задовољава	Уз помоћ наводи пример.
ВЕШТИНЕ	Истиче се	Самостално осмишљава и реализује оригиналан рад.

УМЕТНОСТ (7. И 8. РАЗРЕД)		
Област	**Оцена**	**Критеријуми**
Очекује се да ученик: изрази идеју комбиновањем различитих уметничких медија (слика, звук, покрет, текст)	Добар	Реализује рад уз мању помоћ.
	Задовољава	Реализује рад уз вођење.
ВЕШТИНЕ Очекује се да ученик: анализира уметничко дело и изнесе образложено мишљење	Истиче се	Аргументовано анализира дело користећи стручне појмове.
	Добар	Изражава мишљење уз делимично образложење.
	Задовољава	Изражава утисак уз помоћ.
ВЕШТИНЕ Очекује се да ученик: представи свој рад публици	Истиче се	Самостално и уверљиво представља рад и одговара на питања.
	Добар	Представља рад уз ослонац на белешке.
	Задовољава	Представља рад уз помоћ.
СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ Очекује се да ученик: уважава различите уметничке укусе и културе	Истиче се	Доследно показује отвореност и уважавање.
	Добар	Углавном показује уважавање.
	Задовољава	Уважавање показује уз подстицај.
СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ Очекује се да ученик: сарађује у тиму и одговорно обавља своју улогу	Истиче се	Преузима иницијативу и доприноси успеху тима.
	Добар	Сарађује и обавља своју улогу.
	Задовољава	Улогу обавља уз подстицај.
СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ Очекује се да ученик: показује интересовање за културне садржаје у окружењу	Истиче се	Самоиницијативно прати и предлаже културне садржаје.
	Добар	Учествује у посетама и активностима.
	Задовољава	Учествује уз подстицај.
Пројекат у настави (показатељ 2.3.6): „Уметност око нас“ **Циљ:** Повезивање различитих видова уметности кроз заједничко стваралаштво. **Очекивани исходи:** Ученик комбинује уметничке медије, сарађује у тиму и представља рад публици. **Начин реализације:** Израда кратког филма, мултимедијалне презентације или сценског приказа о културном наслеђу места; приказивање		

УМЕТНОСТ (7. И 8. РАЗРЕД)		
Област	**Оцена**	**Критеријуми**
на школској приредби. **Динамика:** друго полугодиште **Партнери и места реализације:** наставници музичке и ликовне културе, библиотека, дом културе **Избор ученика (показатељ 2.5.4):** Ученик бира вид уметности, улогу (сценарио, камера, сценографија, музика, глума) и облик рада.		

Заједнички део за све разреде

Методе и технике оцењивања:

- Праћење рада на часу и бележење ангажовања, самосталности и напретка (листе за праћење).
- Вредновање продуката: ликовни радови, скулптуре, плакати, истраживачки извештаји, презентације, филмови, портфолио.
- Усмено излагање и образлагање рада, разговор, дискусија.
- Кратке провере знања појмова (повезивање, допуњавање, анализа репродукције или графикона).
- Вредновање учешћа у пројектима, изложбама, акцијама и приредбама.
- Самопроцена и вршњачко вредновање по унапред познатим критеријумима – као подршка учењу.

Мотивациони поступци (подстичу учење и самопроцену – нису основ за утврђивање оцене):

- Излагање ученичких радова у учионици, холу школе и на сајту школе.
- Похвала конкретног постигнућа и јасна повратна информација „шта је добро / шта следеће“.
- Могућност избора мотива, технике, теме и облика рада.
- Учешће на конкурсима, изложбама и смотрама.
- Самопроцена на крају теме и вођење портфолија.

Начин вредновања пројеката у настави:

- Пројекат се вреднује у односу на исходе дефинисане у плану пројекта.
- Прате се: разумевање садржаја, допринос раду тима, поштовање договора и рокова, начин представљања продукта.
- Ученици учествују у вредновању кроз самопроцену и вршњачку процену.
- Оцена из пројекта уноси се као једна од оцена у полугодишту, уз кратак опис постигнућа.

Евиденција о успеху и напредовању ученика (педагошка документација, чл. 3 Правилника):

- Педагошка документација води се за сваког ученика у групи (свеска праћења или електронска евиденција).
- Садржи: личне податке и индивидуална својства значајна за постигнућа; датуме и врсте провера; описе постигнућа и напредовања; ангажовање у раду и пројектима; дате препоруке; понашање; друге податке значајне за рад са учеником.
- Портфолио ученичких радова (фотографије радова, истраживања, презентације) чува се као доказ напредовања.
- Подаци се користе за образложење оцене, разговоре са родитељима и планирање подршке ученику.

Критеријуме разматрало стручно веће дана _____ (записник бр. _____), а усвојио педагошки колегијум дана _____ (записник бр. _____).

Наставници: _____ Председник стручног већа: _____ Директор: _____